

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 în Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenthaler & Emerico Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppel.
 în Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colônă 10
 bani pentru o publicare. Pub-
 licări mai dese după tarifară
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA” iese în de care di.
 Abonamente pentru Anst. Ungarie
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 cilele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectorilor.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 80, etajiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 114.

Brașov, Miercuri 26 Maiu (8 Iunie).

1904.

Un jubileu.

Departe de Brașov, vechiul centru al mișcării noastre literare-sociale, într'un colț opus al țării, la Oradea-mare, tinerimea română se pregătesce a serba un eveniment îmbucurător și fericit pentru dezvoltarea culturală-socială a poporului nostru, jubileul foicei beletristice „Familia”.

Înainte de asta cu patru-deci de ani, când pentru instrucțiunea națională a sexului femeiesc la noi se făcuse încă așa de puțin, căci școlii românești de fete în afară de cea dela Brașov și Blășiș, abia decă mai esistau, ăr fetele din familiile române mai cu dare de mână își căpătau instrucțiunea prin cele școlii și claustru străine, unde nu numai că nu învățau nimic românește, dăr li-se infiltra chiar sentimente dușmane neamului lor, „Familia”, înființată la 1865, îndeplinea cea mai frumoasă misiune, contribuind cu mult succes la propagarea iubirei de limbă și de literatură română într'un timp, când, cum dăserăm, instrucțiunea în limba maternă era încă așa de rară și restrinsă.

Rolul „Familiei” ca propagătoare a limbii și a gustului de cetire în popor e cu atât mai de laudă, cu cât scim, că în părțile cele mai espuse dela periferia românei, adesea numai această revistă era, care în multe familii nutrea și susținea spiritul românesc și dragostea pentru scrierea românească.

Erau alte timpuri, când d-l Iosif Vulcan a avut fericita ideă de a fonda această foice română beletristică. Cele mai frumoșe speranțe surideau pe atunci Românilor dintre Tisa și Carpați. În Transilvania intraseră în vigore legile pentru egala îndreptățire politică-națională a Românilor, aduse de dieta transilvană dela 1863, ăr în Bănat și în părțile ungurene Români sperau că vor dobândi garanțele cele mai tari și si-

gure pentru scutul limbii și naționalității lor. C'un cuvânt era o epocă de progres și de însufățire.

Imprejurarea acesta nu puțin a contribuit ca întreprinderea d-nului Vulcan să progreseze, sēmēnta ce a sēmănat'o cădēnd pe pământ roditor.

După câte-va încercări pe câmpul diaristic, car'i n'au reușit, acesta a fost și a rēmas o întreprindere norocōsă a d-lui Vulcan, care pe lângă activitatea și zelul deosebit ce l'a desfășurat, i-a adus numai laudă și recunoștință și i-au oferit ast-fel putința de a avē înfruntare și asupra vieții sociale, devenind între altele apostolul tervent al înființării unui teatru național la noi.

A avut „Familia” și timpuri grele de străbătut, mai ales de când s'au întors cu totul vremurile, și din favorabile și prietenoșe ce erau, au devenit amenințătoare pentru dezvoltarea națională a poporului nostru. Dăr fiind odată bine pusă temelie acestei întreprinderi literare, ea s'a putut susține și în acest period, grație stăruințelor d-lui Vulcan, care n'a încetat nici un moment de a urmări cu atențiune mișcările sociale la noi, ba a le da și impulsul pîndînd pulsul publicului.

Astfel a ajuns „Familia” să serbeze jubileul de patru-deci de ani pe când proprietarul și redactorul ei se bucură de rōdele ostenelelor sale, ocupând o pozițiune din cele mai onorifice în mijlocul poporului ca președinte al societății teatrale și ca membru al Academiei Române.

Urām din inimă sinceră „Familiei” să ajungă a serba și jubileul său de o sută de ani în timpuri mai norocite pentru națiunea noastră, ăr d-lui Vulcan, confratelui nostru, fi dorim să se bucure încă ani îndelungați de fructele muncii sale literare și să vadă inaugurându-se epoca, care să aducă realizarea idealurilor, cele nutresce în inima sa tot-dēuna tēneră.

Brașov, 25 Maiu (7 Iunie).

Congregațiunea comitatului Sibiiu.

În adunarea de ăr (Luni) a reprezentanței comitatului Sibiiu s'au făcut din partea Românilor două propuneri înainte de a-se intra în ordinea zilei. Propunerile ce le-a făcut d-l Nicolae Ivan, asesor consistorial, sunt de următorul cuprins:

1) Comitatul să înainteze guvernului representațiune de cuprinsul, ca ordinațiunile lui Hieronymi referitoare la suprimarea activității partidului național român să fie revocate, eventual dreptul de întrunire să fie regulat prin lege pozitivă.

2) Comitatul să adreseze guvernului representațiune în cestia banilor adunați din partea Românilor pentru ridicarea unui monument la mormântul lui *Avram Iancu*, banii cum se scie, confiscăți din partea guvernului și să ceră, ca banii să fie estredați, pentru a putē fi întrebuințați în scopul, pentru care au fost adunați.

Congregațiunea a primit, ca aceste două propuneri să fie puse la ordinea zilei în viitōrea congregație de tōmnă.

Un succes național al Slavilor din Austria.

Se scie, că Slovenii și Croații austriaci au cerut în diferite rânduri de la guvernul central din Viena, ca să înființeze o școlă superiōră corēspondētore pentru Slavii istrieni și dalmatini. Ei însă au fost refușati. Acum de curēnd însă Slavii de pe litoral și-au reînnoit postulatul în sensul, ca să se desființeze anomalia, după care absolutoriul și diploma, ce se dă la universitatea din Agram, numai cu restricții său chiar de loc nu avea valōre în Austria. Ministrul de culte austriac după o temeinică studiere a cauzei, a împlinit cererea astfel: absolutoriul ce-l dobândesc supușii dalmatini și istrieni la universitatea din Agram, se declară *valabil pretulindenea în Austria*, numai esamenul de stat trebuie să se facă la Viena. Comisiunea de esaminare va consta din *funcționari croați* din ministerii și candidatul e dator a da răspunsuri în *limba croată*.

Acest succes a fost primit cu mare bucurie de Slavii dalmatini și istrieni.

Proiectul de maghiarisare și Sașii.

Diarele săsesci din Brașov și Sibiiu se ocupă în articole lungi cu proiectul de reformă școlară a lui Berzeviczy, găsindu-l din toate punctele de vedere gravaminos și prejudețios drepturilor autonome ale bisericeii.

Precum se vede din un articol final publicat în „Sieb. D. Tageblatt”, care ne-a sosit ađi, numai o singură idee fi mai mângăie pe Sașii, că adecă reforma plānuită n'ar fi îndreptată direct în contra micului lor popor.

Înainte de a cita cuvintele și resumatul părerilor numitului diar cu privire la acesta, ținem a constata, că Sașii de fapt n'au luat parte la desbaterile anchetei. A fost chiar bătător la ochi, că episcopul săsesc n'a fost între membrii invitați la anchetă. A fost invitat numai deputatul sas Melzer, dăr acesta s'a sousat că, fiind reținut la ședința consistoriului evang. din Sibiiu, care se ocupa chiar cu noul proiect de reformă, nu pōte lua parte. Decă numai întēmplarea a adus acesta cu sine, ori că Melzer prin absențarea sa de la anchetă a voit să dea espresiune nemulțumirei, că episcopul săsesc n'a fost de loc invitat la anchetă, nu putem sci. Vēdūrām însă, că absența Sașilor la anchetă a adus cu sine, ca despre ei să tacă cronica atât în anchetă cât și în diarele maghiare, furia maghiarisatorilor îndreptându-se de ocamdată numai în contra confesiunilor Românilor și Slavilor. Pōte că și împrejurarea acesta a contribuit încâtva, ca cei de la fōia sāsescă din Sibiiu să fie de părere, că ascuțișul reformei proiectate nu e îndreptat și în contra Sașilor din Ardeal.

Lăsăm să urmeze acum pasagiul din articolul amintit a lui „Sieb. D. Tageblatt”, care ni-se pare destul de interesant și remarcabil. Eată ce dīce „Sieb. D. Tgbl.”

„Sē vorbim mai lāmurit? Cum-ă acest anteproiect nu vizēză micul nostru popor sāsesc, este cu desēvșirire clar.

Spre a ne ruina pe noi, un guvern lipsit de consciență n'ar avē nevoie să iscodēscă și să pună în mișcare un aparat atât de mare,—dăr cu toate acestea totuși se pōte, ca o lege de felul acesta, să aibă

„FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Prima umbrelă.

Povestire de Valentin Fern.

Era în luna Octomvrie 1750. Di plōiosă. Pe la orele 4 p. m. un domn înalt și voinic, ca de trei-deci și opt de ani, eșia din comptoarul său, ce-l avea în Cheapsida din City, Londra, spre a merge la locuința sa privată din strada Bishopgate. Mergea pe jos, căci pe acel timp nu erau la toate colțurile birji și omnibusuri ca în zilele noastre. Domnul era îmbrăcat cu haine călduroșe, ăr pe de-asupra avea o manta de plōie cu glugă și cu toate acestea când a sosit acasă simția, că l'a rășbit umeđela.

Il cuprinsese o strașnică morocănelă, oăci de când s'a întors din Persia cea căldurōsă, unde își petrecuse o parte a vieții sale, numai putea suporta de loc plōia și umeđela. Își desbracă mantaua și o dete jupănesei din casă s'o pună la uscat, ăr el se aședă la cămin, în care pălpăia un foc vesel. Incepū să tușēscă.

„Erašī am rēcit”, mormăia el printre dņiți necăjit. „Afurisită tusa! Ce să fac? Nu mă mai pot obișnui cu clima umeđă de la noi! Mai înainte când eram în Petersburg, habar n'aveam de frig și igrasie. Dăr de când am fost în Persia, par'că nu mai sunt cel ce eram. O! frumoșă și radiōsă Persie, unde huzuriam de bine și unde mi-am căștigat prin comerciu o avere atât de considerabilă!”

Intr'aceea aruncă o privire la biuroul din colț, pe care se afla un manuscris. În orele sale libere, el se ocupa adecă cu descrierea călătoriilor și aventurilor sale din Rusia și Persia. D'asupra biuroului atărna o umbrelă de sōre persiană seu chinezescă, pe care împreună cu alte obiecte o adusesese cu sine din Orient ca suvenir. Ochii lui se opriră asupra acestui obiect oriental și fi veni o idee curiōsă.

„De ce să nu ne pōtă scuti umbrela și de plōie, cum ne scutesce de arșița sōrelui?” gândia el. „De sigur însă ar trebui să fie mai mare și mai bine construită decăt acesta. Mi-se pare că ideea acesta

este bună și practică! Am să-mi fac după modelul acestei umbrele un cortel pentru plōie.

Dăr cine să-mi facă în Londra așa ceva? Hm..., vecinul meu Thomas Symmes, fabricantul de corsete? Acesta are să-mi eșecute ordinul, decă fi voiū da instrucțiunea necesară, căci el se pricepe a lucra cu os de peșce și, socot, că osul de peșce va fi cel mai potrivit pentru construiriua unui schelet de cortel. Thomas Symmes este un industriaș destoinic.”

Ori oāt de ciudat i-s'ar păre cuiva, totuși este adevērat, că umbrela, acest obiect indispensabil al omului, până în Octomvrie 1750 nu era cunoscut și întroducēndu-se întâiū în Anglia, numai încetul cu încetul s'a putut răspāndi și în alte țēri, după ce lumea l'a primit întâiū cu batjocură și huiduieli.

Comerciantului Ionas Hanway din Londra i-a fost rezervat a surprinde Europa cu invențiua umbrelei. Firesce și el a trebuit să trecă prin unele peripeții cu invențiua sa.

Peste o jumătate de oră, contenind

plōia, Hanway se duse la vecinul său, luând cu sine și umbreluța persiană.

„Cu ce pot servi Sir?” întrebă Symmes.

„Uită-te bine, te rog la umbreluța asta”, dīse Mr. Hanway. „Este o umbreluța orientală.”

— Fōrte drăguță!

— Esaminēză, te rog, mecanismul și veđi cum se închide și deschide.

— Așa — așa — etă am vēđut. Și ce mai doriți Sir?

— Doresc, să-mi construiesc ceva similar, dăr, firesce, mult mai mare și mai solid. De sigur te vei pricepe a face un schelet de os de peșce, care va fi învēs-cut apoi cu stofă.

— Asta n'ar fi tocmai greu de făcut, răspunse fabricantul de corsete. Dăr la ce îți t'rebuie acum așa ceva? Cred, că e de prisos o umbrelă acuma, când se apropie erna!

— N'o se fie umbrelă de sōre, vecine, ci cort de plōie. Eu sunt fōrte simțitor pentru plōie și umeđelă și vrēu să

ca efect neintenționat secundar ruina noastră.

De sigur ținta este mult mai mare. Însă acelora, pentru cari este menită lovitura, popoșilor celor mari nemaghiare, Românilor, Sârbilor și Slovacilor, nu le va pute face vreun rău. Ei vor învăța un-guresce, vor frecuenta, decât altfel nu se poate, școlile de stat, și vor rămâne ceea ce sunt — aceeași primejdie imaginară ori reală pentru Maghiari, cum sunt și astăzi.

Oacă decât ei astăzi constituie o primejdie, ei constituie această primejdie nu fiind-că nu știu un-guresce, sau fiind-că ar fi iredențiști, daco-români, panslaviști etc., ci pentru că se dezvoltă cu putere, se înmulțesc și se întăresc.

Pericolele inerente acestui proces Maghiarii numai așa le vor pute întâmpina, decât își vor potența forța lor culturală din lăuntru în afară; *nici odată însă prin măsuri excepționale și încercări ner-vose, de a opăci pe adversarii lor.*

Anteproiectul este o astfel de încercare și din cauza aceasta va rămâne impotent. *Românilor nu le va strica chiar nimica, dăr dându-le pe de-o parte în mână arma puternică a stăpânirii limbii maghiare, pe de altă parte le va ațîța și ține viu naționalismul.*

Ce efect desastroos are asupra liniștii și consolidării interne a țării, decât o parte a populației stă în permanență sub influința unei materii fermentătoare de felul acesta, nu e necesar să se zugrăvescă mai în detalii.

Din Macedonia.

„Românul de la Pind“ aduce următoarele sciri imbucurătoare:

Ni-se scrie de la Constantinopol:

În zilele acestea va apare o iradea, care va fi bogată în consecințe pentru mișcarea românească din Turcia. În virtutea acestei iradele se va recunoște dreptul de persoană morală tuturor comunităților civile constituite.

Se știe, că până acum dreptul acesta-l aveau numai comunitățile confesionale, adică cele grecești și bulgărești, ca unele cari au șefi religioși recunoscuți. Celelalte comunități, cum e cea românească, sunt numai tolerate, fără a avea un caracter oficial.

Bine înțeles, că lucrul acesta le pune într-o stare de inferioritate vădită și le facea imposibilă exercitarea unor atribuțiuni mai întinse.

Acum, însă, această situație va înceta. În viitor, când într-o localitate oarecare se constituie o comunitate și ea își alege reprezentanții ei, această comunitate e recunoscută, aleșii ei pot trata oficial cu autoritățile ori-ce cestiunii atingătoare de școlile și bisericile acelei comunități, actele întărite cu peceta ei sunt considerate ca acte cu caracter public.

Pentru Românii din Turcia lucrul acesta e de o importanță capitală.

Acum mai multe luni naționalitatea lor a fost oficial recunoscută prin numirea unui reprezentant al lor în comisiunea mixtă de reforme.

De aci încolo, fără a avea șef religios, ei vor căpăta toate privilegiile ce le au creștinii cu biserici recunoscute și vor pute numi reprezentanți cu mai mult temei și cu mai multe garanții de stabilitate, ca până în prezent.

E un important succes ce-l capătă.

Comemorarea zilei morții lui Stefan cel Mare.

Martii în 31 Maiu n. c. — scrie „Deșteptarea“ din Cernăuți — comitetul aranjator pentru serbarea comemorării zilei morții lui Stefan cel Mare, a ținut o ședință sub președința d-lui baron Eudoxie Hurmuzaki, președintele comitetului. La ședință au participat mai toți membrii din capitala țării și reprezentanți de la țară, cari au discutat serios cestiunile de la ordinea zilei.

Relativ la ziua, în care se aibă loc serbarea aniversării de 400 ani de la mărtea Voievodului Stefan cel Mare, s'a hotărât ziua de Sâmbătă 3 (16) Iulie 1904. Serbarea va avea loc la mănăstirea Putna, la mormântul marelui Voievod.

Ce privește stabilirea programului detaliat al serbării, acesta se va stabili în una din ședințele viitoare ale comitetului și se va aduce de cu vreme la cunoștința publică.

Comitetul a fost însărcinat, de a se pune în înțelegere cu oficiul de exploatare al căilor ferate i. r. ale statului, ca în ziua de 3 (16) Iulie să se pună la dispoziția publicului trenuri speciale la Putna.

S'a discutat și s'a decis a se alege mai multe subcomitete, cari să fie însărcinate a pune la cale toate cele necesare pentru primirea oșpeților, susținerea ordinii etc.

De-oamdată s'a ales comitetul însărcinat cu primirea oșpeților, din cari fac parte domnii: C. S. Teofil Patras, egumenul sfintei mănăstiri Putna, adm. silvic Leo Jirco, Arcadie Procopovici asist. silvic, Dimitrie Dan, paroch Straja, Dorinde-dont Vlad, inv. sup. Putna, Bicu Eliseiu, primar Putna, Maximilian Hacman, candid. adv. Rădăuț, Alexandru Popovici, adj. la trib. Rădăuț, I. Zacevschi, inv. Putna, Ambrosie Gribovici, eșosit parochial Galanesti, Ioan Moldovan, inv. sup. Vicov de sus; Oanea, inv. Vicov de jos, Iorgu Toma, adj. la trib. Rădăuț, Dr. Ipolit Tarnavski, preot, Rădăuț, Dr. Victor Iliuț, avocat, Rădăuț, Andronic Motrescu, dir. școl. agron. Rădăuț. Tot-odată subcomitetul a fost împuternicit a mai coopta membri.

Biroul comitetului aranjator a fost însărcinat de a invita personal pe șefii diferitelor direcții din țară la serbare.

În fine s'au mai ales ca membrii în comitetul aranjator d-nii: Leon Jirco adm. silv. Putna, Arcadie Procopovici, Alexandru de Iscescu archit. sup. la dir. fondului religionar; Teodor Zanea din Storojinet, Eugen Neșciuc, act. consist., Ilie Dimitrovici, insp. reșed., Ianou Balmos, secr. la oficiul de exploatare al căilor ferate.

În scurt timp va fi convocată o nouă ședință a comitetului aranjator, în care are să se stabilească definitiv programa serbării, pentru-ca subcomitetele să pōtă finaliza lucrările lor pentru serbare.

Rēsboiul.

Atențiunea generală este de-oamdată îndreptată asupra sorții Portului-Arthur și a garnisōnei ruse, decisă a-l apăra până la ultimul om.

Diarul rusesc „Novoje Vremja“ publică un articol, în care ține să liniștescă pe cetitorii săi asupra sorții orașului și a portului. Părerea fōiei rusesci este, că faptul izolării desăvîrșite a Portului-Arthur de grosul trupelor ruse, n'ar însemna nimic. Se mângăie cu aceea, că forturile, ce le-a construit Rusia și numărōsele lucrări de apărare, vor rezista timp îndelungat unui asediu din cele mai turbate. Numai din momentul când armata japonească va începe operațiunile de împresurare, Portul-Arthur își va împlini misiunea ce i-s'a dat de la început: va ține adecă legată o mare forță a inamicului, încât generalissimul Kuropatkin va pute să intre cu șanse de isbândă în ofensivă contra primei armate japoneze de sub conducerea lui Kuroki.

În sensul acesta scriu și celelalte diare din Petersburg, deși cele mai multe din ele nu-și pot suprima îngrijirile, că Rusia nu e de ajuns pregătită pentru o companie atât de mare și decisivă pentru politica ei de expansiune în Extremul Orient.

O scire telegrafică din Niușwang trimisă la Petersburg cu data de 5 Iunie n. spune, că la Niușwang a sosit un porumbel de postă c'un raport al generalului Stōssel, comandantul garnisōnei din Port-Arthur. Și se ține, că scirile trimise de Stōssel sunt liniștitoare și favorabile.

În același timp agenții berlinese „Wolff“ i-se anunță din Tokio următoarele: Amiralul Togo vestesce, că alaltăeri s'au auzit exploziuni teribile urmate de colōne uriașe de fum în direcția Portului-Arthur. Nu se știe, care este cauza acestor exploziuni.

O depeșă mai nouă, cu data de 6 Iunie din Tokio, vorbesce despre o luptă ce s'ar fi dat la Port-Adam. Se ține, că Japoneseii ar fi respins în două rânduri pe Ruși la Tschanghsing (?) și că pierderi mari ar fi suferit ambele părți beligerante. Scirea nu e confirmată oficial, nici nu se știe cu siguranță, decât în lupta aceasta a luat parte armata generalului Stakelberg trimis, la ordinul Țarului, de generalissimul Kuropatkin pentru a încerca liberarea Portului-Arthur?

O scrisōre a lui Vereșagin. Soția lui Vereșagin înecat cu ocazia scufundării va-

sului rus „Petropavlovsk“ publică în „Ruskija Viedomosti“ ultimele scrisori pe cari le-a primit de la celebrul pictor. Între acestea se află una interesantă care arată planul Rușilor. Ea ține: „29 Martie. Plec la Mukden. Disponem acum aici de o armată de peste 150.000 omeni și când vei primi scrisōrea aceasta, numărul se va ridica la 200.000, căci dilnic vin de la Baical spre Mukden 3000 de omeni. Trupele și comandantul așteptă năvălirea și atacul Japoneseilor în Mancūria și se bucură de aceasta. Spre acest scop sunt gata să sacrifice o parte a liniei ferate. Nu te minuna deci auzind de retragerea noastră. Năsuința de a ataca acum Coreea, e condămnată cu hotărîre de toți strategii cuminți, după cum mi-se pare, și de Kuropatkin. Știu că generalul Jilinski a stăruiț, de la început, în Petersburg, pentru retragere“.

SCIRILE DILEI.

25 Maiu v.

Esamene de maturitate. La liceul gr. or. român din Brașov se va ține esamenul verbal de maturitate în zilele de 24 și 25 Iunie st. n. Ca comisar din partea guvernului la acest esamen este designat d-l Al. Kuntz, directorul suprem de studii al districtului Clușiu.

La școla comercială superiōră gr. or. română din Brașov se va ține esamenul verbal de maturitate în zilele de 27, 28 și 29 Iunie st. n.

Esamenul public la școla de fete din Blașiș se vor ține în zilele de 20, 21 și 22 Iunie st. n. Joi în 23 Iunie st. n. se vor comunica rezultatele esamenelor și se vor distribui premiile.

Jubileul „Familiei“. După-cum anunță „Tel. Rom.“ d-l Dr. At. Marienescu este însărcinat din partea „Academiei Române“, ca Joi în 9 Iunie n., să reprezinte „Academia“ la jubileul aranjator întru onōrea d-lui Iosif Vulcan, redactorul „Familiei“, în Oradea-mare. — Societatea pentru crearea unui fond de teatru român va fi reprezentată la acest jubileu prin membrii în comitet d-nii N. P. Petrescu și Dr. I. Blaga.

Procesul greviștilor de la căile ferate. Vineri s'a început înaintea tribunalului din Budapesta desbaterea în procesul ce li-s'a intentat celor 13 membri ai comitetului grevei, care isbuonise în 19 Aprilie. Sunt chemați și numeroși martori. Ca apărători figurază vre-o cinci avocați, membrii ai diferitelor partide opoziționale. Acușații sunt învinuiți de abus de putere în oficiu prevăduț în §§ 480 și 481 ai legii penale. În jurul acestui proces, care va dura mai multe zile și al cărui decurs e fōrte agitat, se face actualmente mare șgomot în presa opozițională maghiară. Notăm, că dintre cei 13 acușați, vre-o 4 sunt de confesiunea israelită. Șefii apărătorilor sunt Bakonyi și Vázsonyi, tot evrei.

Profanare. Diarului „N. H.“ din Clușiu i-se scrie, că într-una din nopțile

mă ocrotesc când ies pe vreme rea cu acest instrument.

— Care va să țică un cortel de plōie? Asta nu s'a mai pomenit!...

— Părerea mea este, că un asemenea cortel este ceva practic de tot.

— Și ai de gând să te prezenți cu el pe stradă?

— De sigur.

— Hm, mă tem că o să provoci dăndănaie!

— De asta nu mă dōre capul! Ca om cu minte, eu habar n'am de prostia altora. Am trăit mulți ani în Persia și am devenit așa țicend un filosof oriental.

— Fōrte bine! Așa-dér am să-ți fac o astfel de umbrelă, dăr prețul țil-voi șpune numai pe urmă.

— De acord, Mr. Symmes.

— Bēțul trebuie să-l comand la un strugar. Cât de lung să fie?

— Ca un baston ordinar, ér cortul să fie cât se pōte de mare.

— Prea bine, Sir. Și ce colōre să aibă ștōfa?

— Asta-i indiferent.

— Am o ștōfă fōrte frumoasă și durabilă de colōre stacojie.

— Sē pui din aceea.

După-ce s'a înțeles cu fabricantul, Mr. Hanway se duse acasă.

Thomas Symmes se puse cu tot zelul pe lucru și pentru prima óră în viață construi o umbrelă. Era un adevărat monstru stacojiu. Cu toate acestea era mândru de isprava, ce-o făcuse.

Mr. Hanway a fost mulțumit cu lucrarea lui Symmes și fără să mai stea de toomelă, a plătit prețul destul de pipărat.

A doua zi a plouat. Hanway a ieșit cu umbrela, mergend întâiū la comptuarul său din Cheapsida, apoi la bursă.

Pe stradă se lua lumea după densul, ca după comedie. Rīdeau ómenii de șe prăpădiau. La bursă chiar amicii lui îl luară peste picior.

Peste câte-va óre totă Londra vorbea și rīdea pe socotēla lui Mr. Hanway, care devenise obiect de batjocură cu umbrela lui stacojie. În jurnale se făcea mult haz de această nouă invenție și caricaturiștii au căștigat frumoșe parale desemnând pe Hanway cu umbrela lui.

Cea mai neplăcută surprisă a produs'o însă vestea despre umbrela lui Hanway în familia bancherului Bligh, cu a cărui fiică Elisa, o frumoșă matură de 29 ani Mr. Hanway era logodit de câte-va luni. Hanway era de 38 ani și fiind bine situat era considerat ca o bună partidă, ér fata încă avea o frumoșă dotă. Așa se făcuse logodna mai mult pe motive de ale rațiunei, decât ale dragostei.

Bligh a mers acasă de la bursă iritat în gradul suprem și a raportat nevestei sale și Elisei despre scandalul provocat de Hanway. Cele două dame au rămas încremenite.

— Ceriule! Este cu puțință o estravaganță ne mai pomenită, ca această? esclamă dōmna Bligh bătend-u-și mânăle d'asupra capului.

Elisa țipa: „Trebuie să întru în pământ de rușine, când mă gândesc, că ar pute să-mi cēră să merg alătura cu dīnsul, la brațul lui, sub umbrela stacojie! Aș ajunge de batjocura lūmei!

— Ai dreptate iubita mea fiică, rēs-punse bancherul. „Mă tem, că logodnicul

tēu s'a scrintit și va trebui internat la balamuc“.

Bravul Hanway, firesce, habar n'avea de ceea ce se vorbea pe socotēla lui în familia Bligh și a doua zi fiind Duminecă, s'a dus, după obiceiul de atunci, să-și ia logodnica și să mērgă împreună la biserică.

Ploua érășl. În Anglia plouă în Octombrie în fie-care zi. Hanway luă deci cu sine umbrela stacojie. Când a întrat, a vēduț îndată, că prezența sa provōcă o consternație generală. El se aștepta să fie admirat pentru invenția sa practică și étă că se vede amar, desilusionat.

Elisa era cât pe ce să leșine și a declarat, că nici cu un preț nu se duce sub umbrela stacojie la biserică. Mama o susținea strășnic și bietul Hanway trebui să asculte reproșuri aspre pentru fapta lui nesocotită. Bancherul ținea isonul dămelor și se arăta fōrte rece față cu ginerica.

— Te-ai făcut de risul lūmei și nu pot permite să-mi faci și fata de ris.

(Va urma).

acestea nise făptuitor necunoscuți au spart cripta familiei *Pipos* din Hondol (Hunedóra) și deschidând cosciugul unei dame (se crede, că a soției fostului comite suprem al Zarandului), au jefuit cadavrele de giuvaerurile, ce le avea. — S'a pornit cercetare.

Nou profesor. D-l Ioan *Lăpădatu* a depus săptămâna trecută la universitatea din Budapesta esamenul de profesor.

Răspândirea limbei românești în Clușii. Ziarul „E-k.” are vedenii frumoase. Limba românească cucerește teren din ce în ce mai mult în Clușii. O familie românească face, ca dece familii maghiare să vorbească românește, 50% din lucrătorii de la fabrică sunt Români și aceștia îi fac și pe Unguri să vorbească numai românește. Ceva înspăimântător! Numitul țiar face propunerea, ca „Emke” împreună cu directorii fabricelor să ia măsură spre a infiltra suveranitatea limbei maghiare în inimile lucrătorilor... I-au apucat năbădăile pe șovinisti!

Jidovii și comerțul ungar. O foie de specialitate maghiară aduce următoarele date cu privire la numărul, în care sunt reprezentați jidovii în diferitele societăți comerciale din Ungaria. Așa bună-ora în comitetul central al Reuniunii comerciale ungare sunt: 1) președinți ai cercurilor din provincie 9 creștini și 17 jidovi; 2) delegații camerelor comerciale și industriale 5 creștini și 7 jidovi; 3) delegații societăților comerciale din Budapesta 6 creștini și 15 jidovi; 4) delegații societăților comerciale din provincie 18 creștini și 49 jidovi; 5) aleși din Budapesta 8 creștini și 22 jidovi; 6) aleși din provincie 18 creștini și 32 jidovi. Sunt, deci, cu totul 206 membri în comitetul central, dintre cari 64 creștini și 142 jidovi.

Promoțiune. Ni-se comunică, că d-l Constantin *Sotir* din Brașov a fost promovat la facultatea juridică a universității din Budapesta, doctor în drept.

Bombă într'un tren. Din *Salonic* se telegrafiază, că între stațiunile *Geogeli* și *Gumandja*, a explodat o bombă pusă într'unul din vagoanele trenului de poștă, încărcat cu marfă. Bomba a pustiit o parte a trenului. Un frânar a fost omorât și alți trei impiegați ai trenului au fost răniți. Se bănușese, că bomba a fost pusă de vr'unul din membrii comitetelor revoluționare bulgare.

O aniversare îmbucurătoare. Dilele aceste s'a împlinit un an de la înființarea unui institut central financiar pentru însoțirile rurale române după sistemul *Raiffeisen* din Bucovina sub numele de „Centrala însoțirilor Raiffeisiane române”.

Conduc de dorul, de a ridica poporul român bucovinean din situația precară economică și financiară, partidul popular național român din Bucovina a luat afacerea aceasta importantă în programul său și după o activitate de numai doi ani numărul însoțirilor române a crescut în mod îmbucurător și continuu. Astăzi sunt aproape 90 însoțiri românești, în cea mai mare parte create de partidul popular național, cari dezvoltă o activitate îmbucurătoare în diferitele centre și comune românești.

Opera acăsta regenărătoare a fost încoronată, — acum se împlinesc anul, — prin crearea „Centralei”, înființată cu scop de a institui de-o parte o conducere unitară sistematică în aceste așezăminte, de altă parte a afla un izvor de alimentație neconținută pentru singuraticile însoțiri, ca ele să fie în stare a dezvolta o activitate cât mai mănoasă.

Deși creată numai de un an, „Centrala” a avut să se lupte cu multe greutăți și neajunsuri, isvorite mai cu seamă din uneltirile păgubitoare, puse la cale de dușmanii înaintării poporului român bucovinean. Totuși „Centrala” a realizat însemnate progrese, cari prevestesc un viitor apropiat mai prielnic pentru starea economică a țeranului român bucovinean.

Starea sămănăturilor în Bihor este cât se poate de tristă. Necădând ploii, câmpul oferă trecătorului una din cele mai jalnice priveliști. Bieții agricultori sunt desperați și numai cu grozăvii așteptă secerișul, care anul acesta va fi mai slab decum a fost chiar și în anii necunoscuți răi. Iarba în fânețe e de asemenea într'o stare deplorabilă, tot așa porumbul și celelalte sămănături de primăvară.

Urmările secetei. Cetim în „Libert.” că în urma timpului secetos grăul a început a se urca simțitor în preț. În piața Orăștiei s'a urcat dălele trecute grăul la 6 cor. și 70 banf. În urma puținilor ploii, cari au căzut, fânul e de tot slab și în

cantități mici. Urmarea acestei stări de lucruri s'a simțit deja și la tângul de vite din Orăștie, care s'a ținut săptămâna trecută. Prețul vitelor a scăzut cu 10—15% față de tângul de mai înainte, și decât nu se va schimba timpul, aducând ploii, e mare teamă, că pe toamnă prețul vitelor va scăde și mai rău.

Telegrafia fără sîrmă la Constanța. Diarele din România ne aduc știrea, că ministrul lucrărilor publice a decis să înființeze o stațiune de telegrafie fără sîrmă la Constanța cu o zonă de 500 kilometri și o altă stațiune provizorie pe unul din vapoarele serviciului maritim român, pentru a stabili comunicația telegrafică între vapoarele române, cari fac curse pe mare și între portul Constanța. Instalațiunile se vor face în mod gratuit de către „Societatea anonimă franceză de telegrafie și telefon”, care împreună cu delegații guvernului român vor face experiențe cu noile aparate. După trei luni instalațiunile vor deveni proprietatea serviciului maritim român. Taxele telegramelor expediate cu ajutorul telegrafiei fără sîrmă vor fi aceleași, ca și pentru telegramele, ce se trimit în prezent de către oficiile telegrafo-postale din România.

Asasinarea unui voluntar. În noaptea spre 3 l. c. a fost asasinat în Debrețin frecventantul școlii de voluntari Anton Gajzago, fiul unui mare proprietar din comitatul Clușului. Tînărul Gajzago mergea în sera acăsta împreună cu mai mulți prietini, spre casă. În strada Széchenyi ajunse pentru un lucru de nimica în oărtă cu doi omeni necunoscuți, dintre cari unul i-a infipt în piept un cuțitaș de buzunar. Gajzago cădu fără viață la pământ. Cuțitul îi străpunse inima. Asasinul și însoțitorul său s'au putut refugia în întunecul nopții.

Logodnă. D-l *Iariu Vlad* din Husușeu s'a logodit cu d-șora *Elena Morariu* din Juriul de Câmpie.

Rectificare. La știrea publicată în numărul de ieri sub titlul „*Bartha Miklós — în Sicilia*” s'a strecurat o greșală. În frasa: „vorbesce despre unele lucruri, cari până acuma erau necunoscute”, binevoitorul cetitor va îndrepta așa: „până acuma îi erau necunoscute”.

Sciri mărunte. — Cunoscutul scriitor polon *Sienkiewicz* va pleca dălele aceste spre Estremul Orient, cu scop de a aduna material pentru o serie de povestii din peripețiile rășboiului ruso-japoneș. — Din Petersburg se scrie, că în curând se vor vinde prin licitațiune tablourile și schițele din răsasul picturului rus *Vereșagin*. Tablourile aceste reprezentă scene din rășboiul din Turkestan, din rășboiul ruso-turc și din rășboiul recent spaniol-american. — Din Triest se telegrafiază, că Sămbătă s'au secvestrat pe vaporul „*Arpad*” 3500 chilograme *tutun de contrabandă*.

Legi școlare în Ungaria.

Pote nicăiri în lume nu se află stat în care cauza învățământului public popular să fie normată prin crearea atător legi și prin fabricarea unui număr atăt de mare de ordonanțe ministeriale, — ca în Ungaria.

Sunt nu mai puțin de 7 articole de lege speciale, în cari se normază și stătoresce chipul în care să se facă instrucțiunea în școlile primare populare. Afară de aceste în alte 205 articole de lege se cuprind dispozițiuni tot cu privire la învățământ.

Legile speciale sunt: art. XXXVIII: 1868 despre instrucțiunea publică în școlile populare; art. XXXII: 1875 despre pensionarea învățătorilor; art. XXVIII: 1876 despre autoritățile școlii populare; art. XVIII: 1879 despre învățarea obligătoare a limbei maghiare în instituttele de învățământ populare; art LV: 1891 despre „kisdodov”-uri (asilele de copii); art. XLIII: 1891 despre modificarea legii de pensionare a învățătorilor, și art. XXVI: 1893 despre sistemisirea salariului învățătorilor.

Aceste 7 articole de lege conțin nu mai puțin de 270 paragrafi, ér celelalte legi, în cari de asemenea se cuprind dispozițiuni privitoare la învățământul public popular, conțin nu mai puțin de 496 paragrafi.

Se știe însă, că politica de instrucțiune nu-i multămită cu ceea-ce s'a creat în privința legiferării pe acest teren. Gu-

vernul ține să mătezeze numărul legilor amintite printr'o nouă lege de *revisuire* al cărei proiect în liniamente generale e cunoscut și cetitorilor noștri. Asupra acestui proiect s'a desbătut timp de o săptămână în anoheta convocată de ministrul *Berzeviczy*.

Unde mai rămân ordinațiunile ministeriale prin cari se pun în executare legile amintite? Numărul lor cine să-l mai știe?

Unui biet învățător, vrënd să cunoscă și să studieze toate aceste legi și ordinațiuni, pentru a li-se conforma, abia decât îi mai rămâne timp pentru a-și împlini datorița față de școlă și elevi.

Tinerimea română din Deva și jur invită la producțiunea musicală teatrală împreună cu dans, ce o va aranja cu concursul corului Românilor din Hunedóra, din incidentul adunării generale a „Reuniunii femeilor române din comit. Hunedórei” *Duminecă în 12 Iunie* st. n. 1904 în sala redutei orașenești din Deva. Inceputul la 8 ore sera. Prețul de intrare: locul I. 3 cor., locul II 2 cor., partere I cor., galerie 60 fil. Venitul curat este destinat pentru fondul Reuniunii. Oferte maritimose se primesc cu multămită și se vor publica. (Adresa cassarului *Cornel Popescu*, paroh Deva.) NB. Prea stim. dăme și domnișore sunt rugate a-se presenta în costum național.

Comitetul aranjaror: *Dionisie Ardelean*, președinte. *Dr. Iustin Pop*, vice-președinte. *Iustin Cl. Iuga*, vice-președinte. *Dr. Augustin Deac*, secretar. *Alesandru Moldovan jun.*, secretar; *Cornel Popescu*, cassar. *George Cușuta*, controlor. *Ulpiu Almășescu*, *Nicodim Ardelean*, *Dr. Victor Bontescu*, *Dr. Simeon Chețan*, *Adrian Cristea*, *Simeon Damian*, *Candid David*, *George Dănilă*, *Constantin Dima*, *Dr. George Dubleșiu*, *Ioan Hălmăgean*, *Ioan Jantea*, *Andrei Ludu*, *Nicolae Macrea*, *Ioan Maior*, *Dr. Ioan Margita*, *Ioan Mora*, *Dr. Aurel Oprea*, *Vasile C. Osvadă*, *Dr. Ioan Papp*, *Emil O. Petricaș*, *Iustin Petruțiu*, *Toma Roșu*, *Dr. Ștefan Rozvany*, *Stelian Russu*, *Ioan C. Șiller*, *Dr. Aug. Străitariu*, *Ioan Trif*, *Dr. Aurel Vlad*, *Toma Vasincea*.

Program: I. 1) *Marș de Stunz*, cor bărbătesc. 2) a) *Fantasia ballet de Beriot* b) *Doine naționale*, solo de violină cu acomp. de pian, esec. de d-l I. Cl. Iuga. 3) *Morî măndro...* de A. Bena, cor bărbătesc. 4) a) *A căduț o rază lină*, de C. Porumbescu, b) *Căt ași dori...* de Vasiliu duet esec. de d-nii *Adrian Cristea* (tenor) și *A. Ludu* (bass). 5) *Declamațiune* de d-l *Dr. Victor Bontescu*. 6) *În zadar alerg pământul*, de G. Dima, cor bărbătesc.

II. „*Dinu Sergentul*” vitezul de sub Părang. *Piesă într'un act de căpit*. *Emanuil Păraianu*. Vor avé roluri: *George Cușuta*, d-șora *Elisa Ardelean*, *Iustin Cl. Iuga*, d-na *Valentina Popescu*, *Ioan C. Șiller*, *I. N. Ioanescu*, *Ioan Pupesa*, *Ioan Trif*, *Ștefan Dobrin*, *.*
Urmază dans!

Starea sămănăturilor în România. — (De la 6—22 Maiu v.) — În cursul săptămânei starea timpului și mersul sămănăturilor nu a fost influențată decât în mod foarte puțin simțitor de puținile ploii parțiale ce au căduț în vestul țării și în regiunea cuprinsă între Covurlui și până la Băuzău. Nordul Moldovei în urma ploilor căduțe în săptămâna trecută stă mult mai bine și la recolta de toamnă s'au resimțit destul de mult, înoăt după toate aparențele, anul va fi un an de recoltă mijlocie.

Pășunile s'au îndreptat mult. În centrul Moldovei însă seceta a persistat și lipsa pășunelor devenind foarte simțitoare, proprietarii au permis vitelor să pășuneze în păduri și zăvoae.

În Oltenia partea cuprinsă la Nord de calea ferată, a fost mai fericită, chiar de la început și situațiunea s'a îndreptat mult.

Partea Munteniei însă a suferit mai mult și situațiunea precară a recoltelor de toamnă în județele din regiunea Dunării, adică partea de jos a județelor *Teleorman*, *Romanați*, *Ialomița* și *Brăila* se menține.

Sămănăturile de primăvară însă prețutindenea merg bine până acum și se mențin prospere.

Porumburile s'au prășit aproape toate. În Dobrogea situațiunea este neschimbată cu toate ploile căduțe pe alocurea.

Viile sunt în cea mai mare parte compromise la Huși, unde a căduț o brumă puternică și temperatura scădușe foarte mult mai cu semă noaptea.

Pășunile pe unele locuri s'au mai îndreptat.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 6 Iunie. O telegramă din *Liaoyang* anunță, că la *Vafang-tien* Japonessii au suferit o înfrângere serioasă. O companie a regimentului 13 de dragoni a fost total nimicită din partea vînătorilor siberiani. O altă companie japonească s'a retras înfrântă. Lăncile cazacilor au făcut o colosală impresie asupra Japonessilor.

Tokio, 6 Iunie. Lângă *Port-Adams* s'au dat câte-va ciocniri între infanteria și cavaleria japonească și între Cazaci. Rușii s'au retras din mai multe pozițiuni, ce le ocupaseră.

Berlin, 6 Iunie. „*Lokalanzeiger*” primesce din Cifu știrea, că Rușii *întințeză spre Sud*. 15,000 Ruși au ajuns la *Niușwang*. Un regiment de infanterie, un regiment de Cazaci și o divisiune au sosit în *Kaitschu*. O altă brigadă va urma trupele aceste. Comandantul acestor trupe e generalul *Miscenko*. Ele au de scop a tăia legătura trupelor japoneze de la *Pitzewo* cu armata principală.

Berlin, 6 Iunie. O telegramă din *Londra* dă următoarele informațiuni asupra mișcărilor și pozițiunei armatei japoneze:

O armată de 150,000 ține ocupată linia dintre *Föngvanceng* și *Kai-ping* și punctele strategice mai importante. Armata lui *Oku* străbate spre *Dalny*. A treia armată sub comanda generalului *Nodzu* e concentrată între *Kulaping* și *Pitzewo*. Mareșalul *Jamagata*, noul comandant suprem, e pe drum, ca să ia conducerea operațiunilor contra *Portului Arthur*.

Londra, 6 Iunie. Din Petersburg i-se anunță zărilor „*Daily Mail*”: Un amic al generalului *Stössel* a primit de la acesta o scrisore în care ăice: Nu știu decât ne vom mai revede vre-odată. Ori voiți primi ordine nouă, ori nu, eu sunt firm decis a mi da viața pentru Rusia. Ori-ce s'ar întempla, eu nu mă voiî preda. *Portul Arthur* imă va fi mormântul.

Irkuts, 6 Iunie. Ministrul rusesc de comunicațiune a sosit aici din *Manciuria*. El conduce în persoană lucrările de la linia ferată în jurul lacului *Baikal*.

Cifu, 6 Iunie. Scrisoreea unui Japoness din *Dalny* confirmă știrea, că armata japonească se află la a distanță de 15 miluri de la *Port Arthur*. O armată rusă de 19,000 a plecat spre *Niușwang* la *Gaiciov*. Tot atunci armata generalului *Miscenko* a plecat din *Pitzewo*, cu scop de a înainta pe litoralul răsăriten al peninsulei *Liaotung*.

Paris, 6 Iunie. Din Petersburg se anunță zărilor „*Matin*”, că la 4 Iunie sobcolonelul *Gurko* din garnisona de la *Port-Arthur* a sosit în *Liaoyang*, după-ce i-a succes să trecă prin linia de luptă japonească. El a dus lui *Kuropatkin* sciri importante de la generalul *Stössel*.

Liaoyang, 7 Iunie. Se menține cu insistență șvonul, că flota rusescă a făcut o eșire din *Port-Arthur* încoronată cu succes.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil *Traian H. Pop*.

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salo.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca redeșteptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iernă anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la baletul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acosta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechi, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adevărat au eșecutat acest dans în toamă după regulile și prescrierile originale, cum s'a eșecutat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să pôtă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăus la finea broșurei și textul frumôsei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcările dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedea jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărți aici înșirate este a se mai adăuge pe lângă portul postal aretat, încă 20 bani pentru recomandăție.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitate împartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Preț 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informații, recomandății și acreditive; scrisori în comerțului cu mărfuri, comisiune și expediție; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Preț 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.* Preț broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Scriseri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I *Agrologia*, s'eu *Agricultura generală*. 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. *Fitotehnia*, s'eu *cultura specială a plantelor*, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1899. Costă 8 corone.

Vol. III. *Zootehnia*, s'eu *Cultura generală și specială a vitelor cornute*, dimpreună cu lăncăria și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. *Economia Rurală*, s'eu *organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici*. Costă 8 corone.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența celei mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte germană, franceză etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșiu, învățator la școala principală română (din Lăpușul-Unguresc. Ediț. a doua. Preț 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarek, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panaite Iosin. Preț 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „S'erao în țără s'erao“. Eminescu. Preț 2 cor. plus 10 b. porto.

„*Cartea Plugarilor*“ s'eu povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. *Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode.* Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negrușiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negrușiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Îmbunătățirea stării sâtenului, de Gr. G. Peucescu. Preț 50 bani (pl. porto 5 b.)

„Cultura și îngrijirea grăului“, de I. F. Negrușiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru școalele populare, de Teodor Roșiu. Preț 60 bani (plus porto 5 b.)

„*Caractere morale*“. Această carte atât de instructivă, bine scrisă și folositoare, mai ales pentru tinerimea din școalele medii, scrisă de repozatul profesor de limbă română Ioan Popea dela gimnasiul nostru din Brașov se găsește la librăria și la tipografia noastră din Brașov precum și la celelalte librării române din țără și este una din cele mai potrivite cărți pentru premii. Dăr un numai pentru băieți, ci și pentru fete această carte este de mare preț pentru înmulțirea cunoștințelor și formarea caracterului lor.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri, că la dorința văduvei autorului repozat, această carte se vinde de aci încolo cu preț moderat de 2 corone esemplarul (plus 20 bani porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Iunie n. 1904

Renta ung. de aur 4%	117.80
Renta de corone ung. 4%	97.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	88.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.75
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.—
Renta de hârtie austr.	99.25
Renta de argint austr.	99.10
Renta de aur austr.	118.40
Rente de corone austr. 4%	99.30
Bonuri rurale ungare 3½%	90.70
Losuri din 1860.	152.—
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.16
Acții de-ale Băncii ung. de credit	746.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	640.—
Napoleoniori	19.07
Mărci imperiale germane	117.92½
London vista	239.40
Paris vista	95.22½
Note italiene	95.15

Cursul pieței Brașov

Din 7 Iunie n. 1904

Banote rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.90
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleoniori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusești	2.53	„	2.54
Lire turcești	21.50	„	21.60
Mărci germane	117.05	„	117.25
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetă al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cunni** pentru monumente și **plantiți** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vëndet, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se eșecută **prompt și ieftin**, i a u asupra-mi și **transporturi de mörți în străinătate.**

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

8—*

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté eșecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE

ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în lola mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumerațiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și renoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca eșpedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. În cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face soadământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu la zaraful Dumitru Pop și la Eremias Nepoți